

[Minister Lise Østergaard]

de, at forskellen træder frem imellem ideologierne i Øst og Vest. Men jeg har samtidig sagt, at det er den danske regerings holdning, at en sådan adskillelse og en sådan prioritering ikke bør finde sted, men at vi opfatter disse to former som to sider af samme sag, og at de bør tilgodeses ligeligt. Når nu hr. Melchior siger til mig, at han ikke foretager en sådan adskillelse, fordi det for ham er ganske klart, at man ikke kan opnå sociale og økonomiske rettigheder, uden at man først har fået den politiske frihed, må jeg sige, at det netop er en sådan prioritering. Jeg vil give hr. Melchior ret i, at den situation i høj grad er mulig og eksisterer mange steder i verden, men man kan lige så vel andre steder i verden se den situation, at det er umuligt for mennesker at opnå de borgerlige og politiske frihedsrettigheder, fordi de lever under en så livstruende fattigdom og sygdom, at de simpelt hen ikke har mulighed for at udvikle sig på en sådan måde, at de kan udnytte disse rettigheder, måske bl. a. fordi de hverken får lejlighed til at læse eller skrive. Det ligger i min tankegang, at vi ikke kan sætte det ene før det andet, men at det i én situation vil være det ene, vi skal varetage, og i en anden situation det andet. Jeg håber dermed at have klaret det op, så vi ikke taler forbi hinanden i dette spørgsmål.

Til slut må jeg have lov at sige til hr. Steen Folke, at den går ikke. Hr. Steen Folke har ikke kunnet stå for fristelsen ved afslutningen af denne debat, hvor hovedlinjen har været, at vi ikke skal bruge et emne til politisk polarisering, til at stille mig et spørgsmål om berufsverbot, som jeg besvarer med henvisning til, at både dette og vilkårlig frihedsberøvelse er beklagelige indgreb i frie rettigheder. Jeg har i min redegørelse nævnt eksempler på meget grove overtrædelser af menneskerettighederne. Hr. Steen Folke forstod udmærket mit indlæg – derom kan jeg ikke tvivle – men ønsker nu at dele det i to og bruge dette som en lille billig effekt med henvisning til pressen, en lille raket, der for mig at se er en våd fuser. Jeg tror bestemt, hr. Steen Folke har baggrund for at forstå, at jeg dér gav udtryk for den samme komplementaritet, som har gjort sig gældende, når jeg har behandlet de andre spørgsmål; og en adskillelse deraf og en tilkendegivelse af, at vi her har et specielt standpunkt, kan jeg ikke acceptere.

Det er givet, at der i spørgsmålet om menneskers frihedsrettigheder er uendelig mange grader, og at der ikke, uden at tage hele den situation, hvor en krænkelse foregår, er mulighed for at svare én gang for alle, om der er tale om en krænkelse af menneskerettighederne af en sådan art, at man reagerer på den. Derfor er der tale om en løsrivning af et problem, som er lige så kompliceret som de andre problemer, vi indtil nu har debatteret i dag.

(Kort bemærkning).

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg vil bare gøre hr. Arne Christiansen opmærksom på, at jeg absolut ikke har sagt, at Danmarks kommunistiske parti ønsker at arrestere politiske modstandere. Jeg har sagt, at hvis systemer ude i verden på grund af deres udgangspunkt, historisk og på anden måde, har været nødsaget til at arrestere mennesker – og jeg tog oven i købet forbehold over for oplysningen om, at der skete politiske arrestationer i Cuba, og at man dér skulle vælge mellem at arrestere mennesker og afskaffe sult, fattigdom og analfabetisme – så valgte jeg gerne side. Men jeg kunne jo også samtidig vende det om og sige, at hr. Arne Christiansen med sine bemærkninger har sagt, at man vil genindføre, at folk er analfabeter i Danmark, at de sulter, og at man skal sælge sine børn.

(Kort bemærkning).

Steen Folke (VS):

Jeg tror ikke, ministeren kan have været opmærksom på, hvad mit indlæg drejede sig om, når hun nu kan angribe mig for at prøve at skille tingene ad og sådan noget. I mit indlæg brugte jeg ganske lang tid på at kritisere den undertrykkelse, der foregår i østlandene. Jeg har ikke ønsket, at der skulle være en ensidig kritik af Vest, og jeg har ikke noget specielt ønske om at skille ministerens klare afstandtagen fra berufsverbot fra hendes lige så klare afstandtagen fra politisk frihedsberøvelse, for jeg er ganske enig i begge dele, hvad enten det foregår i Øst eller Vest, så dér tillægger ministeren mig nogle hensigter, jeg ikke har. Jeg er ganske enig i, at de ting gerne må ses i sammenhæng, og jeg ønsker ikke kun at fremhæve berufsverbot og